

Anmälan mot Regeringsrätten angående fråga om tvåinstansjäv m.m.

Anmälan

I en anmälan klagade Bostadsrättsföreningen Porträttet, genom ordföranden AA, på Regeringsrättens handläggning av ett antal fastighetstaxeringsmål och uppgav bl.a. följande. Tvåinstansjäv hade förelegat eftersom handläggaren i målen hos Regeringsrätten varit ledamot i rätten när Kammarrätten i Stockholm meddelade sina till Regeringsrätten överklagade avgöranden. Handläggaren lämnade inte över handläggningen av målen förrän föreningen krävde detta.

I anmälan kritiserade föreningen också Kammarrätten i Stockholm.

Utredning

Akterna i de aktuella målen hämtades in.

Regeringsrätten anmodades därefter att göra en utredning och yttra sig beträffande vad som framförts i anmälan om att det förelegat tvåinstansjäv.

Kanslichefen BB hänvisade till ett yttrande av regeringsrättssekreterarna CC och DD vari anfördes följande.

Överklagande hos Regeringsrätten i mål nr 3484--3526-2002 inkom den 28 maj 2002. Målen lottades på rotel 17 som då handlades av regeringsrättssekreterare EE. CC påbörjade sin anställning på Regeringsrätten den 18 november 2002 och övertog då rotel 17. CC var sjukskriven under januari och delar av februari pga. ett brutet ben. Den 25 februari 2003 inkom en förfrågan från AA (ab 12 i mål nr 3484-2002) om när målen kunde förväntas prövas av Regeringsrätten. CC konstaterade då vid sin första genomgång av akterna att hon var jävig i målen eftersom hon dömt i dessa vid prövningen i kammarrätten. CC anmälde till kanslichef BB att hon var jävig. Eftersom det var osäkert vilken rotel på Regeringsrätten som skulle överta målen och för att AA inte skulle behöva vänta på ett svar på sin förfrågan svarade CC på förfrågan den 4 mars 2003 (ab 13). Svaret grundades på den normala handläggningstiden för denna typ av mål. Målen lottades sedermera över till rotel 13 för vilken regeringsrättssekreterare DD var ansvarig. När AA i skrivelse som inkom till Regeringsrätten den 4 juli 2003 (ab 14) anmälde tvåinstansjäv var målen således redan överlottade till rotel 13 vilket framgår av ankomststämpeln (mål nr 3484-2002:13). DD svarade i skrivelse den 7 juli 2003 att målen var omlottade pga. att CC dömt i kammarrätten (ab 15). Att AA tagit del av ab 15 framgår av hans skrivelse, som inkom den 4 augusti 2003 till Regeringsrätten (ab 16).

Förutom att svara på AA:s förfrågan den 4 mars 2003 samt ombesörja omlottningen av målen till rotel 13 har CC inte handlagt de aktuella målen.

BB tillade följande.

Målgruppen 0201, fastighetstaxering, lottas på två rotlar eftersom antalet mål per år sällan överskrider 70-80 mål. Den ena roteln övertogs av CC den 18 november 2002, och i den ineliggande balansen på roteln om ca 150 mål fanns bl.a. ifråga-varande mål.

Innehavaren av den andra roteln med bl.a. fastighetstaxeringsmål var under aktuell period tjänstledig och skulle så vara under ytterligare en tid. Eftersom målen inte kunde lottas över på den andra fastighetstaxeringsroteln dröjde det en tid innan det stod klart vilken rotel som kunde överta målen. Det får därför anses naturligt att CC besvarade förfrågan om den beräknade tidpunkten för föredragning av mål av dessa slag, innan omlottning skedde till annan föredragande. Denna serviceåtgärd innebar inte att hon därmed tog befattning med målets beredande inför en kommande föredragning.

Sammantaget anser Regeringsrätten att handläggningen inte inneburit att det uppkommit något tvåinstansjäv.

Bostadsrättsföreningen Porträttet kommenterade remissvaret.

Bedömning

I fråga om jäv för den som handlägger mål enligt förvaltningsprocesslagen (1971:291) gäller bestämmelserna i 4 kap. rättegångsbalken om jäv mot domare (41 § förvaltningsprocesslagen). Bestämmelserna om jäv vid handläggningen av mål i allmän förvaltningsdomstol avser i första hand rättens ledamöter men också en föredragande eller annan som vidtar åtgärder vid målets beredning, t.ex. en domstolssekreterare som diarieför handlingar eller ombesörjer kommuniseringsåtgärder. Med jäv avses i detta sammanhang en omständighet som väcker tvivel om en befattningshavares förmåga att vara opartisk i ett mål. Om någon med hänsyn till bestämmelserna om jäv för domare m.fl. är jävig att handlägga ett mål betyder det, som närmare framgår av 4 kap. 15 § rättegångsbalken, att han i princip är obehörig att vidta åtgärder av något slag i målet. Han är skyldig att både bildligt och faktiskt skilja sig från målet. (Se Wennergren, Förvaltningsprocesslagen m.m., 4 u. 2001, s. 381.).

Jävsgrunderna anges i 4 kap. 13 § rättegångsbalken. En domare är jävig att handlägga mål bl.a. om han i annan rätt såsom domare eller befattningshavare har fattat beslut som rör saken (punkten 7 i paragrafen). Om en domare vet att det föreligger en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom är han, enligt 4 kap. 14 § första stycket rättegångsbalken, skyldig att självmant ge det till känna. Av 4 kap. 15 § rättegångsbalken framgår att sedan fråga om jäv mot domare har uppkommit, får han bara vidta en sådan åtgärd i målet som inte utan synnerlig olägenhet kan uppskjutas och inte innefattar avgörande av målet. En sådan åtgärd får domaren vidta fastän han har förklarats jävig.

Kammarrättsassessorn CC var ledamot i rätten då Bostadsrättsföreningen Porträttets fastighetstaxeringsmål avgjordes i Kammarrätten i Stockholm. Kammarrättens avgöranden överklagades till Regeringsrätten. Senare påbörjade CC en anställning som regeringsrättssekreterare och kom då att bli handläggare i de aktuella målen. Det är enligt min uppfattning uppenbart att CC på grund av

bestämmelsen om tvåinstansjäv inte kunde handlägga målen. De borde således inte ha lottats på henne. När så ändå kom att ske, på grund av omständigheter som jag inte kan kritisera, borde målen när hon anmälde jäv ha lottats om på någon annan handläggare. Hon borde i vart fall inte ha besvarat skrivelsen om den beräknade handläggningstiden.

Bostadsrättsföreningen Porträttets övriga klagomål ger inte anledning till någon åtgärd eller något uttalande av mig.

Ärendet avslutas.